

कल्याण पन्तका लघुकथाको अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय अन्तर्गत नेपाली
विषयको स्नातकोत्तर तह, दोस्रो वर्ष दसौं पत्र (५१०-१) को प्रयोजनका लागि
प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधार्थी

इन्दिरादेवी सुबेदी

क्याम्पस रो.नं. : १२/२०७०

परीक्षा रो.नं. : ४८००१३

रजिष्ट्रेशन नं. : ६-१-४८-५१८-९७

नेपाली विभाग

पृथ्वीनारायण क्याम्पस

पोखरा

२०७४

शोध निर्देशकको सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय पृथ्वीनारायण क्याम्पस नेपाली विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्ष दसौं पत्र (५१०-१) को प्रयोजनका लागि 'कल्याण पन्तका लघुकथाको अध्ययन' शीर्षकको शोधपत्र यस विभागकी छात्रा इन्दिरादेवी सुवेदीले मेरा निर्देशनमा तयार पार्नुभएको हो । यस शोधपत्रको मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था गरिदिनुहुन सिफारिस गर्दछु ।

शोध निर्देशक

श्रीधर न्यौपाने

उप-प्राध्यापक

नेपाली विभाग

पृथ्वीनारायण क्याम्पस, पोखरा

मिति:

सन् : ०८/०३/२०१८

वि.सं. २०७४/११/२४

कृतज्ञता ज्ञापन

पृथ्वीनारायण क्याम्पस नेपाली विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दशौं पत्र (५१०-१) को प्रयोजनको लागि 'कल्याण पन्तका लघुकथाको अध्ययन' शीर्षकको शोधपत्र मैले तयार पारेकी हुँ । आफ्नो कार्यव्यस्तताको बावजुद पनि अमूल्य समय शोध निर्देशनमा खर्चेर आवश्यक सल्लाह, सुझाव, प्रेरणा र उचित मार्ग निर्देशन गर्नुहुने शोध निर्देशक आदरणीय गुरु उप-प्राध्यापक श्रीधर न्यौपानेप्रति म हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । मलाई शोध लेखन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने पृथ्वीनारायण क्याम्पस नेपाली विभाग तथा विभागीय प्रमुख आदरणीय गुरु सह-प्राध्यापक कृष्णप्रसाद पौडेलप्रति पनि कृतज्ञ छु । यस शोधपत्रको तयारीका लागि आवश्यक पुस्तक, पत्रपत्रिका एवम् विविध जानकारी उपलब्ध गराएर सहयोग गर्ने यस शोधपत्रका शोधनायक कल्याण पन्त, पृथ्वीनारायण क्याम्पस पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय पुस्तकालय र कर्मचारीहरू, यसै क्याम्पसका उप-प्राध्यापक सुरज पौडेल, मलाई आफ्नो काममा सधैं प्रेरणा दिनुहुने आदरणीय बुबा लक्ष्मीकान्त सुबेदी, आमा डोलकुमारी सुबेदीको आशीर्वाद, मेरा श्रीमान् सूर्यमोहन सापकोटा र छोराछोरीको निरन्तर सहयोग, शोधपत्रलाई यथासम्भव स्तरीय बनाउनका लागि मन, वचन र कर्मले सुझाव तथा सल्लाह दिएर असफल गौतमले पुन्याउनु भएको योगदानलाई यस समयमा बिर्सन सकिदैन । साथै, यस शोधपत्र टाइपिङ र साजसज्जा गरिदिने गण्डकी हाई-टेक प्रा.लि. बगरका अनु बरालप्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

अन्त्यमा, प्रस्तुत शोधपत्रको मूल्याङ्कनका लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालय पृथ्वीनारायण क्याम्पस, नेपाली विभागसमक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

मिति:

सन् : ०८/०३/२०१८

वि.सं. २०७४/११/२४

.....
इन्दिरादेवी सुबेदी

नेपाली विभाग

क्याम्पस क्रमाङ्क : १२/२०७०

पृथ्वीनारायण क्याम्पस, पोखरा

विषय सूची

स्वीकृति पत्र

शोध निर्देशकको सिफारिस पत्र

कृतज्ञता ज्ञापन

विषय सूची

परिच्छेद : एक

शोध परिचय

१.१ विषय परिचय	१
१.२ शोधपत्रको शीर्षक	२
१.३ शोधपत्रको प्रयोजन	२
१.४ समस्या कथन	२
१.५ शोधपत्रको उद्देश्य	२
१.६ पूर्व कार्यको विवरण	३
१.७ शोधको औचित्य	५
१.८ शोधकार्यको सीमाङ्कन	५
१.९ शोध विधि	५
१.१० शोधपत्रको रूपरेखा	६

परिच्छेद : दुई

लघुकथाको सैद्धान्तिक परिचय

२.१ लघुकथाको परिचय	७
२.२ लघुकथाको परिभाषा	८
२.३ लघुकथाका तत्त्व	१०
२.३.१ कथानक वा कथावस्तु	११
२.३.२ पात्र वा चरित्र	१२

२.३.३ परिवेश	१२
२.३.४ उद्देश्य	१३
२.३.५ दृष्टिविन्दु	१३
२.३.६ भाषाशैली	१४
२.४ नेपाली लघुकथाको विकासक्रम	१५
२.४.१ पृष्ठभूमिकाल (सुरुदेखि २००६ सम्म)	१७
२.४.२ प्रथम चरण (वि.सं. २००७-२०२९ सम्म)	१८
२.४.३ दोस्रो चरण (वि.सं. २०३०-२०४५ सम्म)	२०
२.४.४ तेस्रो चरण (वि.सं. २०४६ देखि हालसम्म)	२१
२.५ निष्कर्ष	२३

परिच्छेद : तीन

कल्याण पन्त र उनका लघुकथाको अध्ययन

३.१ कल्याण पन्तको सङ्क्षिप्त चिनारी	२४
३.१.१ पारिवारिक पृष्ठभूमि	२५
३.१.२ पेसा व्यवसाय	२६
३.२ कल्याण पन्तको बहुआयामिकता	२६
३.३ कल्याण पन्तको लघुकथा यात्रा	२७
३.३.१ समय सन्दर्भ कृतिमा सङ्गृहीत लघुकथाको अध्ययन	२९
३.३.२ प्रसाद कृतिमा सङ्गृहीत लघुकथाको अध्ययन	४९
३.४ निष्कर्ष	६५

परिच्छेद : चार

कल्याण पन्तका लघुकथागत प्रवृत्ति

४.१ कल्याण पन्तका लघुकथागत प्रवृत्तिको विश्लेषण	६६
४.१.१ सामाजिक यथार्थता	६८
४.१.२ राजनीतिक विकृति र विसङ्गतिको चित्रण	६८

४.१.३ विद्रोहात्मकता र व्यङ्ग्यात्मकता	६९
४.१.४ धार्मिक तथा आध्यात्मिक चिन्तन	७०
४.१.५ संस्कार र संस्कृतिप्रतिको चिन्ता	७०
४.१.६ सूत्रात्मकता	७१
४.१.७ एकोन्मुखता	७१
४.१.८ सङ्क्षिप्तताभिन्न सर्वाङ्गपूर्णता	७२
४.१.९ प्रभावोत्पादकता र तीव्रता	७२
४.१.१० चित्रात्मक प्रस्तुति	७२
४.२ कल्याण पन्तका लघुकथागत विशेषता	७३
४.३ कल्याण पन्तका लघुकथाका सीमा र सामर्थ्य	७७
४.४ निष्कर्ष	८०

परिच्छेद : पाँच

निष्कर्ष

५.१ सारांश	८१
५.२ निष्कर्ष	८३
५.३ सुभाष	८४
सन्दर्भ सूची	८५